

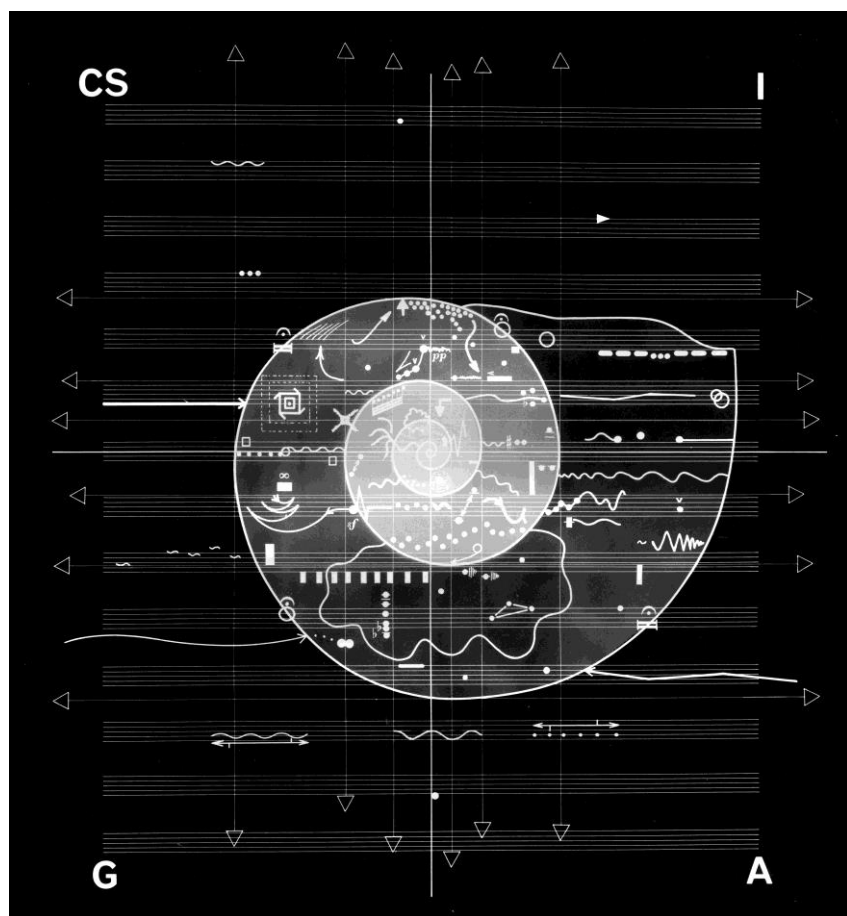
Csiga

Szabados „vallomása” a Csigáról (részletek):

1976-ban készült ez a bizonyos CSIGA nevű darab, vagy inkább hangzó megnyilatkozás. Mostanában (1993) játszott szabad zenéink ennek a közös, pszichoanalitikus, taoisztikus zenei cselekménynek a következményei...

... A CSIGA egy érzéki élményből, egy benső hangzásélményből, zenei érzetből született... Ennek a hangzásnak nem volt bennem ideje. Időtlen volt, amely gyakorlatilag – elsősre – a korábbi értelemben vett európai zeneiség ellentéte. Egy mindig is egyidejű, azonnali, direkt és spontán zene, zeneiség... Nehéz ezt taglalni, szavakba foglalni, mert hát a művészet épp arra való, hogy ezt érzékletessé tegye... Szomorúság, elszánás, szabadsághit, ilyesféle dolgok motoszkáltak bennem. Aztán kialakult az a véleményem, hogy ez az élmény valójában semmi más, mint egy élőlény sorsa. Egy sorsszerű élmény, amelynek, hogy úgy mondjam, máris adott a filozófiája. Minden készen adta magát, csak meg kellett pillantani, hallani.

Ebből következett az is, hogy ezt a zenét, ezt a felsejlő érzést, ezt az álló működést nem lehetett más kottaképbe tenni, mint ami aztán megszületett, s ami egy nagy, űrben lebegő „test” lett, amely él...

...Ha ránéz az ember erre a rajzra, élménye, benyomása támad. Egyrészt nyugalmat kínál a szemlélőnek, másrészt, ha kis távolságtartással figyeljük, egy végtelen, kozmikus kivetettség rémlik fel. Hatalmas űr van, magány van, még ennek a lénynek a keretei közt is...

...ennek a „rendkívüli” muzsikálásnak is az a lényege, hogy a mai szétszedett, szétszórt és elidegenedett szituáción e már-már összefüggéstelen, szervesen állapoton – kívül van. Ahogy belépünk a CSIGÁ-ba, abban a pillanatban egyek, egy élőlény leszünk, és a CSIGÁ-ban befelé történik a folyamat... Azt tapasztaltam, hogy ha megmaradtunk a magunk egyszerű emberi reflexióiban, és nem kezdtünk el sokat spekulálni, akkor már kielégítő volt a dolog. Ha éltük az Egészet, a CSIGÁ-t mint szenvedő lényt, úgy hagyta megteremteni, megvallani magát...

A munka során ösztönösen úgy viselkedtünk, hogy ebben az élőlényben minden muzsikás egy „szerv”. Egy „szervezet” teljes értékű alkotórésze. Az az ember pedig, aki ezt összefogja, a szerepkörénél fogva a „szív” és az „agy”. Szervesen működik a dolog.

Mindenki abszolút érvénnyel maga a CSIGA, élőlény, rész, akiben él az egész, aki hangokat szólaltat meg, s minden hang fenntart, szolgál és provokál. Tagadást, igenlést, közreműködést, hozzásimulást vagy izgalmat. Él és éltet...

... A játék során tartjuk meg azt az elképzelést, hogy teljes egymásra figyelemmel és elsősorban egybefigyeléssel muzsikáljunk. Az ütőhangszerek vonatkozásában, a jellegzetes élmény miatt javaslom, hogy kezdetben olyan effektusokat alkalmazzanak, amelyek nem kifejezetten ritmikusak, hanem például foltszerű, színszerű hangzások. A zenekar kezdéskor eltervezetlen, kallódó hangokkal, kifejezetten egymással kapcsolattalan „zajokkal” induljon. Aztán lesz majd egy óvatlan pillanat, amikor egyszer csak összecseng, összeáll az egész, akkor jutunk be a CSIGÁ-ba, akkor leszünk CSIGA. A kezdés előtt teljes csöndnek kell lennie... Ebből a mélységes csöndből, lélekből és nem „kottából” csöppennek ki, kúsznak elő, mint kis zárványok, a hangok, és válnak egymással hangzatokká. Ez akkor kezdődik, amikor már valaki úgy érzi, hogy nem bírja tovább a csöndet.

(A teljes írás: Szabados György: Írások I. B.K.L. Kiadó)